



ת"פ 62963/01/22 - ריאד עוודאלה נגד הועדה המקומית לתכנון ובניה מטה יהודה

בתי משפט

עתפ"ב 62963-01-22
12 יוני 2023

בית המשפט המחוזי ירושלים
לפני כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

בעניין: ריאד עוודאלה
נגד
הועדה המקומית לתכנון ובניה מטה יהודה
המערער
המשיבה

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בבית שמש (כבוד השופטת מאיה אב-גנים ויינשטיין) מיום 16.12.2021 בתיק תו"ב 45394-06-19, לפיו נגזר על המערער קנס בסך 50,000 ₪ לתשלום ב-50 תשלומים חודשיים, וחתימה על התחייבות, לאחר שהמערער הורשע בביצוע עבודה אסורה במקרקעין, עבירה לפי סעיף 243(ב) בשילוב עם סעיף 243(ג) לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").

ההליכים בבית משפט קמא

2. ביום 2.11.2020, במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, הודה המערער בעובדות כתב אישום מתוקן, בכך שבמהלך שנת 2019 בנה ללא היתר, בעין נקובא, בית מגורים בן 3 קומות, בשטח של כ-150 מ"ר. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם על דחיית הטיעונים לעונש. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש.

3. ביום 4.11.2021, לפני שנשמעו הטיעונים לעונש, התקבל היתר בנייה למבנה.

המחלוקת בין הצדדים נוגעת בעיקר למשקל קבלת היתר בקביעת גובה הקנס.

4. במהלך הדיון בבית משפט קמא טענה המשיבה כי אמנם לנאשם ניתן היתר, אך הבנייה החלה והסתיימה לפני שהנאשם החל בתהליך הרישוי. המשיבה טענה כי מתחם העונש הראוי, בנוגע לקנס, שהוא העונש המקובל בעבירות אלה, נע בין 80,000 ל-120,000 ₪. מאחר שהמערער קיבל היתר בנייה, ביקשה לגזור על המערער קנס ברף נמוך, לטענתה, של 70,000 ₪, לצד התחייבות.

5. ב"כ המערער טען כי הבנייה הסתיימה בשנת 2019, כך שהמבנה עמד זמן לא רב עד שנתקבל היתר. כן



נטען כי מדובר במבנה המשמש למגורים. לטענתו, על אף מגבלות הקורונה, פעל המערער לקבלת היתר.

6. לבית המשפט קמא הוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו של המערער. בתסקיר התייחסות לקשיים איתם מתמודדת משפחתו של המערער, שאין מקום לפרטם כאן מפאת צנעת הפרט. צוין כי המערער לקח אחריות חלקית על מעשיו, אך התקשה להכיר בחומרת המעשים המיוחסים לו. שירות המבחן המליץ על הטלת שירות לתועלת הציבור בהיקף של 120 שעות, לצד מאסר על תנאי.

7. בגזר דינו, קבע בית המשפט קמא כי "בשים לב לחומרת הפגיעה בערך המוגן מחד גיסא ולעובדה שלבנייה ניתן בדיעבד היתר מאידך גיסא, לחלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה וליכולתו להבין את הפסול שמעשיו ולהימנע מכך, וכן העובדה שהמדובר בבניית מבנה רחב ידיים- מבנה בן 3 קומות ובשטח של כ- 150 מ"ר, אזי מתחם העונש ההולם את העבירה נע בין 50,000 ₪ ל- 105,000 ₪, בצירוף התחייבות כענישה מרתיעה הצופה פני עתיד" (סעיף 9 לפסק הדין). בית המשפט הוסיף כי מדובר במתחם מתון ביחס למתחמים שנקבעו במקרים דומים ואושרו על ידי ערכאות הערעור, מתחם אשר מביא בחשבון וכשיקול מהותי את עובדת מתן ההיתר. בית המשפט קמא דחה את המלצת שירות המבחן, כיוון שהיא אינה תואמת את מדיניות הענישה בנסיבות תיק זה.

בקביעת שיעור הקנס התחשב בית המשפט בכך שהמערער לקח אחריות וחסך זמן שיפוטי; בפגיעה של העונש במערער ובבני משפחתו; בהתנהגותו החיובית של המערער ובחלוף הזמן מעת ביצוע העבירה. כמו כן, התייחס בית המשפט קמא לכך שמדובר בעבירה כלכלית במהותה, אשר הניבה למערער טובת הנאה כלכלית, לכל הפחות בחיסכון עלות מגורים במבנה שנבנה כחוק.

טענות הצדדים בערעור

8. המערער טען כי מתחם הענישה שקבע בית המשפט קמא והעונש שגזר עליו שגויים הן משפטית והן עובדתית, ומחמירים עמו במידה ניכרת. לטענתו, בית משפט קמא התעלם מנסיבותיו האישיות של המערער, כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן. לטענת המערער, לא היתה הצדקה לסטייה מהעונש עליו המליץ שירות המבחן.

עוד נטען כי בית המשפט קמא נתן משקל נמוך להיתר שניתן למבנה, זאת בניגוד למדיניות הענישה הנוהגת במקרים מסוג זה ולתקופה הקצרה בה היה המבנה ללא היתר.

9. המשיבה טענה כי הבנייה הסתיימה בשנת 2019, טרם הגשת הבקשה להיתר. כן נטען כי מתחם העונש ההולם והקנס שקבע בית משפט קמא ראויים, בהתחשב בתיקון 116 לחוק שהחמיר את הענישה. לטענת המשיבה, הפסיקה אליה הפנה המערער איננה עדכנית. לטענתה, הקנס בתיקים מסוג זה, שנסגרים בהסדר טיעון, הוא כ-40,000 ₪. לטענת המשיבה, המערער לא הודה מיד ותחילה לא לקח אחריות. הוא ביקש דחייה של חצי שנה להשיב לאישום, היות שרצה להתקדם עם הליכי ההיתר. נוכח התנגדות המשיבה לדחיית הדין, כפר המערער בעובדות כתב האישום, ורק לאחר כחצי שנה, ביום 2.11.2020, חזר בו מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום המתוקן.

נטען כי גם אם העונש שהוטל על המערער חורג במידת מה מהענישה המקובלת, החריגה אינה משמעותית.

דין והכרעה

10. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים ועיון בפסיקה, לא מצאתי מקום להתערב בגזר דינו של בית-משפט קמא.
11. כלל הוא, כי ערכאת הערעור איננה גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה.
12. בענייננו, מדובר בבניית מבנה של שלוש קומות, בשטח גדול של 150 מ"ר. מדובר בעבירה חמורה, עבירה שלצידה רווח כלכלי לא מבוטל, ונדרשת לגביה ענישה מחמירה.
13. מעיון בפסיקה עולה כי לקבלת היתר למבנה קודם לגזר הדין, ישנה משמעות בקביעת גובה הקנס. במקרים בהם הבנייה הוכשרה טרם גזר הדין, טווח הענישה נמוך ממקרים בהם לא ניתן היתר, אך אינו מגיע לקנס סמלי כפי שנטען על ידי ב"כ המערער. מתחם העונש ההולם שנקבע בענייננו, המתחיל ב- 50,000 ₪, תוך מתן משקל ממשי להכשרת המבנה, והעונש המתאים, שנקבע בתחתית המתחם, מעט גבוהים, אך לא במידה המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור.
14. אשר על כן, הערעור נדחה.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ג סיוון תשפ"ג, 12 יוני 2023, בהעדר הצדדים.